

центрів проводять різноманітні заходи, зокрема, засідання круглих столів, тренінги, семінари, акумульовано місцевий досвід формування здорового способу життя молоді [1].

Активна участь молоді стала визначальною складовою успіху українсько-канадського проекту “Молодь за здоров’я-2”. Найрізноманітніші ініціативи юних прихильників здорового способу життя знайшли підтримку програми грантів проекту. Молоді люди змогли самореалізуватися, як лідери, актори аматорських театрів, лектори, пропагандисти здорового способу життя [1]. Ставлення молодих людей до здоров’я, шкідливих звичок віддзеркалюють численні малюнки, віршовані твори, а також газетні публікації і телерадіоматеріали, підготовлені юними учасниками програм українсько-канадського проекту „Молодь за здоров’я-2”. В засобах масової інформації підкреслювалося, що цей проект став яскравим прикладом спільної роботи місцевої влади, громадськості, неурядових організацій та міжнародних інституцій [1].

Висновки. Підсумовуючи сказане, слід наголосити, що формування здорового способу життя молоді вимагає консолідованих, спрямованих на відповідальне відношення молодих людей до власного здоров’я, зусиль держави, громадськості, засобів масової інформації і самої молоді. При цьому важливо діяти у всіх можливих напрямках, а саме: відновлення традицій українського народу в плані формування здоров’я молоді, реалізація державних заходів (програм, міжнародних проектів), поліпшення функціонування системи охорони здоров’я тощо. Тільки тоді можна сподіватися на очікувані позитивні результати.

ЛІТЕРАТУРА

1. Здоров’я молоді турбує - <http://www.mil.gov.ua/>
2. Іпатов А.В. Оцінка здоров’я населення України і вивчення основних причин потенційних втрат життя // Гл. врач. - 2002. - №3. - С.13-18
3. Каляндрук Т. Загадки козацьких характерників. – Львів: ЛА «Піраміда», 2006. – 272 с.
4. Каляндрук Т. Таємниці бойових мистецтв України. – Львів: Видавництво «СПОЛОМ», 2004. – 304 с.
5. Клодин Бреле-Руэф. Сакральная медицина: Пер.сфранц. – М.: REFL-book, 1995. – 304с.
6. Коренев Я. М. и др. Состояние здоровья и пригодность юношей к службе в армии // Лікарська справа. -2002.-№2.-С.134-137
7. Пастернак А. Козацька медицина. – К.: Оптима, 2001. – 64 с.
8. Шевчук Л.Т. Основи медичної географії. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 1997. – 167 с.
9. Шевчук Л.Т. Медико-соціальні основи використання трудового потенціалу: регіональний аналіз і прогноз. – Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2003. – 489 с.

Л.Я. ЧЕХОВСЬКА

ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ФІЗКУЛЬТУРНИХ КАДРІВ У ВІЙСЬКОВИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

У роботі здійснено порівняльний аналіз навчальних планів підготовки військово-фізкультурних кадрів у Військовому інституті фізичної культури та Львівському військовому інституті сухопутних військ.

В работе представлен сравнительный анализ учебных планов подготовки военно-физкультурных кадров в Военном институте физической культуры и Львовском военном институте сухопутных войск.

In work the comparative analysis is reflected of curricula of the military-athletic personnel training in the Military institute of physical culture and the Lvov military institute of the ground forces.

Якість та результати функціонування будь-якої сфери безумовно залежать від її кадрового забезпечення. Для сфери фізичної культури кадрове забезпечення повинно відповідати тим завданням, які сформовані суспільством на сучасному етапі. Створення власних Збройних сил України вимагає кадрового забезпечення їх фізкультурними спеціалістами відповідного фахового профілю. Саме тому в системі кадрового забезпечення сфери фізичної культури України в останні роки відбулися значні зміни.

Нами зроблена спроба простежити як відбувалася підготовка фізкультурних кадрів у військових закладах освіти

Мета роботи – проаналізувати та порівняти зміст підготовки військових начальників фізичної підготовки.

Відповідно до мети роботи вирішувались такі завдання:

1. Проаналізувати і узагальнити матеріали вітчизняних авторів з проблеми підготовки фізкультурних кадрів.

2. Вивчити і порівняти зміст навчальних планів підготовки фізкультурних кадрів у Військовому інституті фізичної культури (м.Ленінград) та у Львівському Військовому інституті сухопутних військ (ЛВІСВ).

Об'єкт дослідження – підготовка начальників фізичної підготовки.

Предмет дослідження – навчальні плани підготовки кадрів з фізичної підготовки.

Аналіз літературних і документальних джерел дозволив встановити, що військово-фізкультурна освіта за часів СРСР здобувалася в єдиному Військовому інституті фізичної культури (ВІФК) (м.Санкт-Петербург), а фізкультурна - у 16 спеціалізованих інститутах.

Так, абітурієнти ВІФК здавали наступні випробування: біологію; російську мову (диктант); фізичну підготовку (100м, 3000м, підтягування, плавання); спортивну спеціалізацію (вид спорту).

Курсанти навчалися 4 роки.

Навчання здійснювалося за планом, який передбачав отримання військового звання старшого лейтенанта спеціальності «Фізична культура і спорт» і отримували кваліфікацію «начальник фізичної підготовки, викладач фізичної підготовки». Нами вивчено зміст навчального плану і всі предмети класифіковано по відповідним блокам.

Аналіз засвідчив, що згідно блоків предмети у ВІФК розподілилися таким чином (рис.1).

У Львівському військовому інституті сухопутних військ абітурієнти спеціальності «Фізичне виховання» спеціалізації «Фізична підготовка в Збройних Силах» здають наступні випробування: біологію; українську мову (диктант); іноземну мову; фізичну підготовку; спортивну спеціалізацію (вид спорту).

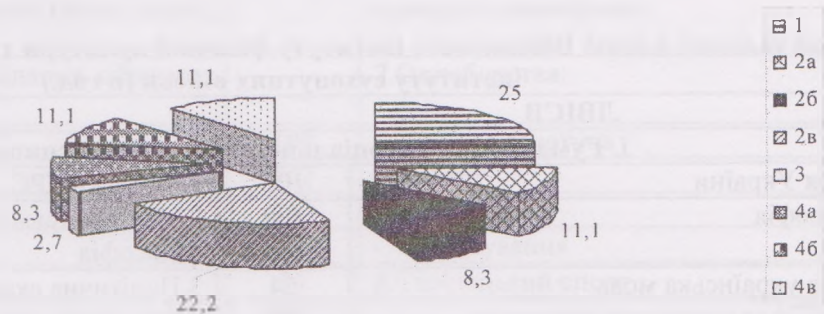

Рис.1. Розподіл предметів за блоками у ВІФК

Примітки: 1 - гуманітарні та соціально-економічні дисципліни; 2a - Фундаментальні дисципліни: медико-біологічний блок; 2б - Фундаментальні дисципліни: спеціально-теоретичний блок; 2в - Спеціально-практичний блок; 3.- Професійно-орієнтовні дисципліни; 4а. Спеціальні дисципліни: Тактичні та тактико-спеціальні дисципліни; 4б. Спеціальні дисципліни: Військово-технічні, військово-спеціальні дисципліни; 4в. Спеціальні дисципліни: Загальновійськові дисципліни.

Курсанти навчаються 5 років і отримують кваліфікацію «начальник фізичної підготовки, тренер військово-прикладних видів спорту, викладач фізичної підготовки».

Предмети розподілилися за блоками таким чином (рис.2.).

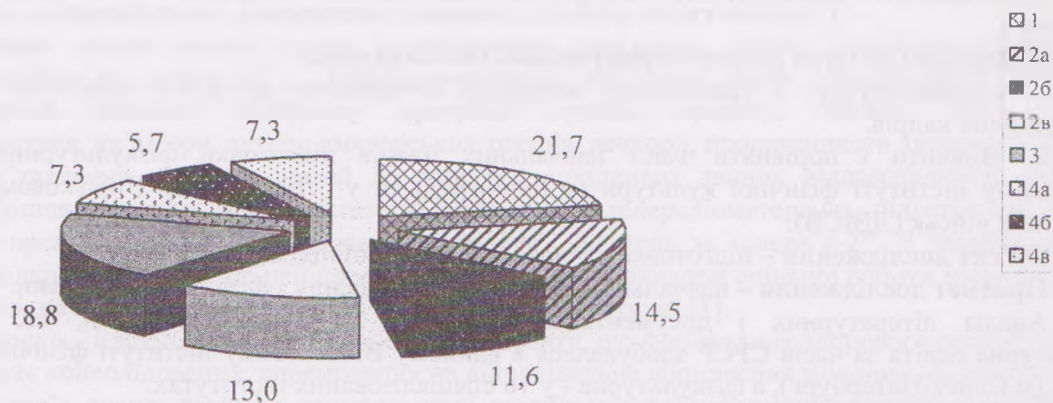

Рис. 3.2. Розподіл навчальних предметів за блоками ЛВІСВ

Примітки: 1 - гуманітарні та соціально-економічні дисципліни; 2а - Фундаментальні дисципліни: медико-біологічний блок; 2б - Фундаментальні дисципліни: спеціально-теоретичний блок; 2в - Спеціально-практичний блок; 3.Професійно-орієнтовні дисципліни; 4а.Спеціальні дисципліни: тактичні та тактико-спеціальні дисципліни; 4б. Спеціальні дисципліни: військово-технічні, військово-спеціальні дисципліни; 4в. Спеціальні дисципліни: загальновійськові дисципліни.

Вивчивши та проаналізувавши зміст навчальних планів вищезазначених закладів освіти, слід зауважити, що пріоритет щодо загальної кількості предметів належить курсантам ЛВІСВ (див. табл.1).

Таблиця 1.

Зміст навчальних планів Військового інституту фізичної культури та Львівського військового інституту сухопутних військ (в год.)

ЛВІСВ		ВІФК	
I. Гуманітарні та соціально-економічні дисципліни			
1.Історія України	108	1.Історія КПРС	120
2. Філософія	108	2.Марксистсько-ленінська філософія	140
3.Ділова українська мова	54	3.Політична економіка	90
4. Українська зарубіжна література	108	4.Науковий комунізм	80
5.Політологія	108	5.Партійно-політична робота	70
6.Психологія	108	6.Військово-психологічна робота	90
7.Педагогіка	108	7.Військово-педагогічна робота	80
8.Іноземна мова	432	8.Іноземна мова	180
9.Історія війни та військового мистецтва	81	9.Військова історія	60
10.Основи законодавства України	108		
11.Соціологія	54		
12. Релігієзнавство	54		
13.Безпека життєдіяльності в надзвичайних ситуаціях	54		
14.Основи екології	54		
15.Військове навчання і виховання	81		
16.Основи економічної теорії	108		
II. Фундаментальні дисципліни			
<i>а) медико-біологічний блок</i>			
1.Анатомія людини	54	1.Анатомія людини	130
2.Біохімія	54	2.Біохімія	80
3.Фізіологічні основи фізичної культури	54	3.Фізіологія фізичної підготовки	160
4.Основи медичних знань	54	4.Медичне забезпечення фізичної підготовки	140

5.Спортивна морфологія	54		
6.Спортивна медицина і гігієна	54		
7.Біохімія спорту	54		
8.Масаж	54		
9.Гігієна	54		
10.Фізіологія людини	108		
<i>б) спеціально-теоретичний блок</i>			
1.Спортивна статистика	54	1.Основи статистики	60
2.Фізкультурно-спортивні споруди	162	2.Спортивні споруди	54
3.Біомеханіка	108	3.Біомеханіка фізичних вправ	76
4.Історія фізичної культури	54		
5.Олімпійський спорт	54		
6.Професійний спорт	54		
7.Основи інформатики і комп'ютерної техніки	54		
8.Спортивна метрологія	54		
<i>в) спеціально-практичний блок</i>			
1.Гімнастика	432	1.Гімнастика	287
2.Спортивні ігри	162	2.Спортивні ігри	232
3.Лижна підготовка	135	3. Лижна підготовка	200
4.Легка атлетика	162	4..Л/а, прискорене пересування і методика викладання	238
5.Плавання	108	5.Плавання	212
6.Військово-прикладна підготовка (рукопашний бій, прискорене пересування, подолання перешкод)	567	6.Подолання перешкод, РБ і методика викладання	212
7.Теорія і методика викладання обраного виду спорту:		7.Одноборства:	
- гирьовий спорт	108	- важка атлетика	40
- бокс	162	- бокс	46
- багатоборство ВСК	162	- боротьба	80
- кікбоксінг	108	- фехтування	46
- стрілецький спорт	54	8.Стрілецький спорт	70
8.Атлетизм	54		
9.Туризм	54		
III. Професійно-орієнтовні дисципліни			
1.Вступ до спеціальності	54	1.Ввід у спеціальність і історія фізичної підготовки військ	50
2.Теорія та методика викладання обраного виду спорту	540		
3.Теорія та методика фізичного виховання	108		
4.Організація та методика оздоровчої фізичної культури	108		
5.Фізична реабілітація	162		
6.Управління фізичної культури та спорту	54		
7.Теоретично-методичні проблеми сучасної системи фізичного виховання України	189		
8.Психологія управління процесом фізичного виховання	135		
9.Методологічні проблеми фізичного виховання людини	108		
10.Основи педагогічної майстерності	81		
11.Практика педагогічна	216		

12.Практика тренерська	216		
13.Практика організаційна	216		
IV. Спеціальні дисципліни			
<i>а) тактичні та тактико-спеціальні дисципліни</i>			
1.Тактика	270	2.Тактика	510
2.Військова топографія	54	1.Військова топографія	70
3.Радіаційний, хімічний та біологічний захист військ	81	3.Засоби масового ураження	90
4.АСУ і організація зв'язку	54		
5.Інженерне забезпечення	54		
<i>б) військово-технічні, військово-спеціальні дисципліни</i>			
1.Автомобільна підготовка	270	1.Військово-технічна підготовка, автомобільна підготовка	200
2.ТОФП військ	432	2.ТОФПвійськ	200
3.Економіка фізичної підготовки	135	3.Стройова підготовка	70
4.Стрілецька зброя та вогнева підготовка	135	4.Вогнева підготовка	60
<i>в) загальновійськові дисципліни</i>			
1.Статути ЗСУ	162	1.Загальновійськовий статут і організація служби військ	100
2.Основи управління та прийняття рішень у військовій справі	108	2.Радянське військово законодавство і організація військового господарства	50
3.Стажування по спеціальності (НФП і С)		3.Стажування по спеціальності (НФП і С)	
4.Парашутно десантна підготовка	108	4.Військове стажування (командир взводу)	
5.Управління повсякденною діяльністю підрозділів у мирний час	18		
Курсові роботи			
1.Теорія та методика фізичного виховання		1.Курсова по ТОФП 2.Курсова робота з гімнастики	
Державні іспити, кваліфікаційні роботи			
1.Методико-біологічні основи фізичної культури і спорту 2.Теорія, методика, організація фізичної культури та обраного виду спорту 3.Комплексний екзамен з військово-спеціальних дисциплін 4.Дипломна робота за тематикою спеціальності		1.Науковий комунізм 2.Тактика 3.ТОФП 4.Підготовка до вступу до вищої школи	

До загальної кількості предметів кожен блок забезпечує своє місце у навчанні (таблиця 2.).

Таблиця 2

Співвідношення блоків до загальної кількості предметів (у %)

Блоки	ВІФК	ЛВІСВ
Гуманітарні та соціально-економічні дисципліни;	25,0	21,7
Фундаментальні (природно-матеріальні) дисципліни: медико-біологічний блок	11,1	14,5
Фундаментальні (природно-матеріальні) дисципліни: спеціально-теоретичний блок	8,3	11,5
Фундаментальні (природно-матеріальні) дисципліни: спеціально-практичний блок	22,2	13
Професійно-орієнтовні дисципліни	2,7	18,8
Спеціальні дисципліни: тактичні та тактико-спеціальні дисципліни	8,3	7,3

Спеціальні дисципліни: військово-технічні, військово-спеціальні дисципліни	11,1	5,7
Спеціальні дисципліни: загальновійськові дисципліни	11,1	7,3

Аналізуючи вивчення предметів кожного блоку до загальної їх кількості, слід зазначити, що найбільший відсоток припадає на вивчення гуманітарних та соціально-економічних дисциплін. У ВІФК - це становить 25%, а у ЛВІСВ – 16%. Несуттєві відмінності припадають на вивчення фундаментальних дисциплін: медико-біологічний блок, спеціальних дисциплін: тактичних та тактико-спеціальних дисциплін. Найбільша відсоткова різниця у навчальних планах належить професійно-орієнтовним предметам. Відповідно у ВІФК це лише 2,7%, а у ЛВІСВ – 18,8%.

Розглянемо предмети кожного із блоків. Так, навчальний план курсантів ВІФК з блоку гуманітарних та соціально-економічних дисциплін складається із 8 предметів. До плану Львівського військового інституту сухопутних військ включено, практично, у 2 рази більше предметів -16: вивчення ділової української мови, релігієзнавства, соціології, основи законодавства України, збільшення кількості годин вивчення іноземної мови зі 180 год. до 432 год. На нашу думку саме для того, щоб розширити кругозір щодо гуманітарних та соціально-економічних дисциплін.

Другий блок – фундаментальні дисципліни - навчальних планів двох ВНЗ відрізняються не тільки кількістю, а й сутністю. Цей блок забезпечують дисципліни медико-біологічного спрямування, спеціально-теоретичного, спеціально-практичного. Розглянемо медико-біологічний блок. Окрім, таких предметів як Фізіологія, Анатомія людини, Біохімія, Біомеханіка та ін. курсанти ЛВІСВ вивчають такі важливі предмети як гігієна, масаж та спортивна морфологія, які знайомлять з гігієнічними особливостями фізичної підготовки і основами відновлення.

Спеціально-теоретичний блок обидвох навчальних планів також суттєво відрізняється. У ЛВІСВ він забезпечений такими предметами як історія фізичної культури, олімпійський спорт, професійний спорт. Саме ці профільюючі предмети, на нашу думку, допомагають майбутнім військовим фахівцям краще пізнати свою професію і підвищити педагогічну культуру, сприяють формуванню світогляду і вихованню високоосвічених спеціалістів з фізичної культури, патріотів, безпосередньо готують їх до практичної діяльності.

Спеціально-практичний блок – це проходження тих дисциплін, які дозволяють показати розвиток усіх фізичних якостей курсанта та сприяти вдосконаленню фізичних можливостей та резервів організму. Так, курсанти ВІФК серед багатьох видів спорту вивчали такі необхідні як боротьба та фехтування. Оскільки їх можна вважати підготовчими видами до вивчення і оволодіння рукопашного бою. Адже боротьба забезпечує оволодіння технікою та методикою ведення ближнього бою, необхідними прийомами та захватами. Фехтування також є підготовчим видом щодо оволодіння рукопашним боєм. Оскільки фехтування сприяє розвитку оперативного мислення; тактичного відчуття (відчуття зброї); відчуття дистанції; вміння обманювати суперника за допомогою фінтів; вміння передбачити дії суперника (рефлексивне мислення); аналізу своїх дій та дій суперника; володіння зброєю.

Третій блок – професійно-орієнтовні дисципліни - більш вагомо представлені у навчальному плані ЛВІСВ. Адже курсанти вивчають 10 зовсім нових предметів: теорію і методику фізичного виховання, організацію та методику ОФК, управління фізичною культурою, основи педагогічної майстерності та ін. Теоретичні знання вищезазначених дисциплін закріплюються на 3 видах практик: педагогічній, тренерській та організаційній, що було повністю відсутнім у курсантів ВІФК.

Блок спеціальних дисциплін забезпечують предмети тактично-спеціального, військово-технічного та загальновійськового спрямування. Суттєво відмінним є наявність у навчальному плані курсантів ВІФК проходження як стажування по спеціальності так і військового (на посаді командира взводу). Останнє відсутнє у курсантів ЛВІСВ.

Одним із засобів перевірки засвоєння знань і вміння користуватися ними на практиці є написання і захист курсової роботи. Так, курсанти ВІФК пишуть 2 курсові: з ТОФП та гімнастики, на відміну від ЛВІСВ – лише з Теорії та методики фізичного виховання

Відмінним у здачі державних іспитів у курсантів ЛВІСВ є задача медико-біологічних основ фізичної культури і спорту та захист проведених досліджень і їх висвітлення у вигляді дипломної роботи.

Отже, аналіз планів навчальних дисциплін двох ВНЗ, які готували і готують кадри для військової сфери дозволив підсумувати, що у них представлені дисципліни усіх блоків, але з різною кількістю предметів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анохін Є. Д. Організація фізичної підготовки у військовій частині та у підрозділі: Навчальний посібник. – Львів: ПВІ, 2001. -163
2. Концепція підготовки спеціалістів фізичної культури та спорту в Україні. Матеріали І республ. конф. -Луцьк: Надстир'я, 1994 - 515 с.
3. Миронов В. В, Несторов А. А., Сидоров А. А Кафедра физической подготовки и спорта военно-учебного заведения. – Москва: Воениздат, 1987. -160 с
4. Настанова з фізичної підготовки і спорту Збройних Сил України 1997 року. (НФП -97 р.)
5. Службова діяльність начальника фізичної підготовки і спорту військової частини: навчально-методичний посібник/ Укладачі: Анохін Є. Д., Єрьомін С. А., Мальцев О. О.- Львів: ПВІ, 2003.-С.12-34

Л.Я. ЧЕХОВСЬКА, Т.Й. ДРЕБОТ ТРУСКАВЕЦЬ – ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІЇ ЗДОРОВ'Я

У роботі доведено унікальність бальнеологічного курорту широкого лікувального профілю – Трускавця. Коротко подано його історію та особливості відкриття першої водолікарні. Проінформовано про діяльність відомого професора В.І.Козьявкіна.

В работе доведена уникальность бальнеологического курорта широкого лечебного профиля – Трускавця. Коротко зафиксирована его история и особенности открытия первой водолечебницы. Проинформировано о деятельности известного профессора В.И.Козьявкина.

In work an uniqueness is led to of balneological resort of wide medical type – Truskavtsya. Shortly his history is given and features of opening of the first hydropathical. It is informed about activity of the known professor V.I.Cozyavcina.

Україна багата на природні лікувальні ресурси, про що свідчить аналіз ресурсів, зокрема, у Карпатському та Кримському регіонах. На території України історично сформувалася велика кількість курортів. Існує 45 курортів загальнодержавного та міжнародного, а також 13 курортів місцевого значення. У країні є понад 400 санаторіїв, що можуть прийняти на лікування понад 600 тис. відпочиваючих. Найбільшою популярністю у населення користуються райони Південного узбережжя Чорного й Азовського морів та Карпати.

Трускавець - самобутній і надзвичайно привабливий бальнеологічний курорт України. Він розкинувся у мальовничій долині з півночі від передгір'я Східних Карпат на висоті 450 м над рівнем моря. Курорт знаходиться на відстані 100 км на південь від Львова та за 90 км від західного кордону. Залізниця зв'язує його з найбільшими містами України, країн СНД та Прибалтики

На території Трускавця зосереджені великі запаси підземних мінеральних вод з 14-ма природними джерелами та поклади "гірського воску" - озокериту.

Популярність курорту велика. Щороку на лікування і відпочинок приїздить близько 200 тисяч чоловік з усієї України та з-за кордону.

Археологічні знахідки, зокрема, римський бойовий чекан, який датується IV століттям нашої ери, свідчать про те, що територія Трускавця могла бути ареною бойових дій готів разом з прикарпатськими племенами на чолі з карпами - з одного боку, і легіонами Римської імперії - з іншого.

Перша письмова згадка про Трускавець відноситься до 1469 року. Одна із історичних згадок про Трускавець – це договір – продаж братам Гнату та Андрію в 1471 році прав на вічну оренду міста Трускавець.

Назва міста "Трускавець" до цього часу викликає суперечки істориків. Одні вважають, що "Трускавець" - це видозмінена форма польського слова truskawka - полуниця. Але полуниця з'явилася в Європі після 1712 року і була привезена з Чилі французьким офіцером Фрез"е. Інші вчені вважають, що на назву міста вплинула литовська мова. Политовськи druska - це сіль, а Прикарпаття - відомий центр солеваріння. З цим промислом пов'язані назви багатьох населених пунктів Львівщини, наприклад: Стара Сіль, Ясениця Сільна, Солець,